

Nijbroekse bosjes: nuttige broedplaatsen op natte gronden

Bosjes horen bij het Nijbroekse polderlandschap. Waar het te nat was voor veeteelt of akkerbouw, werden vroeger bomen geplant. Deze bomen leverden hout voor de kachel, voor meubels en voor gereedschap. Veel oude stukken bos zijn verdwenen; maar het bewaard gebleven Boerdambos leert ons over de bijzondere waarde van Nijbroekse bosjes. Met deze kennis kunnen ook op nieuwe plekken bos gemaakt worden.

Wat?

Hakhoutbos was onderdeel van het polderlandschap. Het bos had vaak een ondergrond van ophogingen en greppels, met verschillende soorten bomen op drogere en nattere grond. Een bewaard gebleven voorbeeld is het Boerdambos aan de Vaassenseweg.

Waarom waardevol?

In het Boerdambos zijn nog streekeigen bomen en struiken te vinden. Bos draagt bij aan biodiversiteit in de polder.

Hoe aan de slag?

Het Boerdambos wordt komend jaar op een passende manier onderhouden.

Er is financiële ondersteuning mogelijk voor de aanplant van nieuwe bosjes.

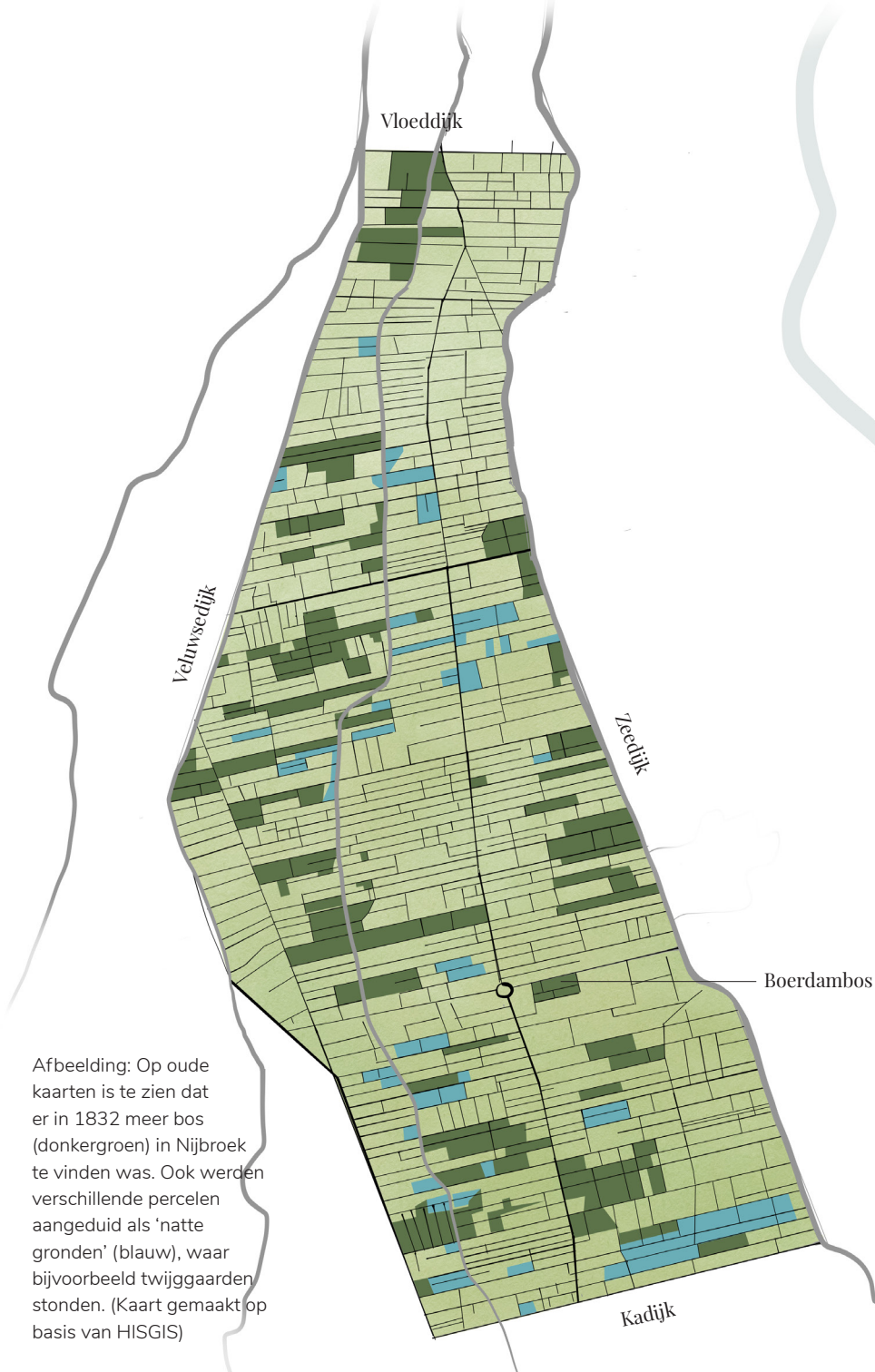
Polder Nijbroek en Gemaal Terwolde bereiden zich voor op het veranderende klimaat. Met de inbreng van bewoners en experts bracht ontwerp bureau Open Kaart de mogelijkheden in beeld.

Meer weten? Ga naar waterinpoldernijbroek.nl.

In opdracht van waterschap Vallei en Veluwe en gemeente Voorst; met steun van de Erfgoed Deal

Foto: Rufus de Vries
© 2022

Open Kaart
co-creatie van de leefomgeving

Afbeelding: Op oude kaarten is te zien dat er in 1832 meer bos (donkergroen) in Nijbroek te vinden was. Ook werden verschillende percelen aangeduid als 'natte gronden' (blauw), waar bijvoorbeeld twijggaarden stonden. (Kaart gemaakt op basis van HISGIS)

Boerdam: groen erfgoed

Het bos Boerdam, aan de Vaassenseweg, is één van de weinige oude boskernen op de kleibodem van de IJsselvallei die bewaard is gebleven.

Op oude kaarten is te zien dat in het Nijbroekse landschap vroeger meer bos te vinden was. In de loop van de 20e eeuw zijn veel van deze bosjes verdwenen. Er was minder hakhout nodig en het verbeterde waterbeheer maakte ook de natste plekken geschikt voor de landbouw. Het Boerdambos is zeldzaam groen erfgoed geworden.

Genetische bron van 'wilde soorten', zoals de tweestijlige meidoorn

Het Boerdambos is zeldzaam omdat er nog een groot aantal 'wilde' boom- en struiksoorten te vinden is. Dit zijn soorten die oorspronkelijk uit het gebied komen.

Een voorbeeld van een zeldzame oude bosstruiksoort is de tweestijlige meidoorn. Deze meidoorn is te herkennen aan de twee of drie stijlen

in de bloemkelk. Andere wilde soorten in het Boerdambos zijn:

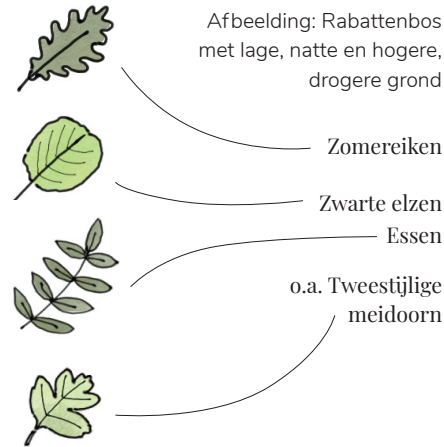
- Zomereik
- Zwarte els
- Es
- Zachte berk
- Boswilg
- Wilde lijsterbes
- Gewone vlier
- Eenstijlige meidoorn
- Basterdmeidoorn
- Sleedoorn
- Hondstroos
- Beklierde hondstroos
- Wilde kamperfoelie
- Bitterzoet
- Klimop
- Grauwe wilg
- Hybride grauwe wilg x rossige wilg
- Verschillende bramensoorten, o.a. zoete haarbraam, dauwbraam, geplooid stikbraam en de donkere pluimbraam

Afbeelding: De Tweestijlige meidoorn, voorbeeld van een 'wilde' struiksoort in het Boerdambos. De Tweestijlige meidoorn is herkenbaar aan de twee of drie stijlen in de kelk.

Rabattenbos

Bos werd geplant op de nattere gronden, die niet goed te gebruiken waren voor de landbouw. Met een rabattenstructuur was het mogelijk ook bomen te planten die minder goed tegen natte voeten konden. Rabatten zijn langwerpige ophogingen tussen greppels. Zo ontstond er afwisselend lage, natte en hogere, drogere grond. Op de drogere delen werden zomereiken geplant, op de nattere delen elzen en essen.

Cultuurhistorisch gebruik

Het Boerdambos geeft een blik op de eeuwenoude geschiedenis van het gebruik van bos. Je ziet de sporen van het nut van bomen en struiken. Zo werden er bomen gekapt voor hakhout. Het hakhoutverleden van het Boerdambosje is goed te zien aan de verdikte of grillige stamvoeten van de bomen. Ook werd het hout gebruikt voor het maken van o.a. meubels en gereedschap. Daarnaast werden bladeren en eikels vaak gebruikt als veevoer in de winter. Boomschors was nuttig voor leerlooierijen in de omgeving. Verder boden de bessen- en bramenstruiken voedsel voor de grondeigenaren.

Afbeelding: Cultuurhistorisch gebruik van bos in polder Nijbroek

Boerdam als referentiebos

Kennis over het Boerdambos helpt om de boskern goed te beheren en zuinig te zijn op dit groene erfgoed.

Daarnaast biedt Boerdam inspiratie voor de aanplant van nieuwe bosjes. Want ook nu is het nuttig om bos te planten. Het planten van bomen draagt bij aan het verminderen van CO2 in de lucht. Bovendien versterkt bos de biodiversiteit in de polder. De bomen en struiken leveren veel broedgelegenheid en voedsel op voor allerlei dieren.

Ook zijn nieuwe stukken bos interessant voor de versterking

van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit van polder Nijbroek.

Meer weten? Neem contact op!

Wil je meer weten over het Boerdambos? Bekijk het onderzoeksrapport van Bureau Maes op waterinpoldernijbroek.nl/project/klimaatbosjes. Heb je een stuk bos waar je iets mee wil? Of zou je meer willen weten over het aanplanten van nieuw bos en eventuele subsidiemogelijkheden, neem dan contact op met Ben Roeterd van gemeente Voorst voor verkenning van de mogelijkheden. b.roeterd@voorst.nl